

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÉ MINH THOA

QUẢN LÝ DẠY HỌC TỰ CHỌN
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
HUYỆN HẠ LANG, TỈNH CAO BẰNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÉ MINH THOA

QUẢN LÝ DẠY HỌC TỰ CHỌN
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
HUYỆN HẠ LANG, TỈNH CAO BẰNG

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Thị Huệ

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các kết quả nghiên cứu trong Luận văn là trung thực, chưa từng được công bố trong bất kì công trình nghiên cứu nào của tác giả khác.

Tác giả luận văn

Bế Minh Thoa

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và lời cảm ơn sâu sắc tới PGS.TS. Nguyễn Thị Huệ, người hướng dẫn khoa học đã tận tình chỉ dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và thực hiện luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến các Thầy, Cô và cán bộ Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin tri ân sự động viên, khích lệ và ủng hộ của gia đình, người thân, bạn bè và đồng nghiệp đã giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tác giả luận văn

Bế Minh Thoa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của vấn đề nghiên cứu.....	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ DẠY HỌC TỰ CHỌN Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	5
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu vấn đề	5
1.1.1. Các nghiên cứu trên thế giới.....	5
1.1.2. Các nghiên cứu trong nước	10
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài.....	12
1.2.1. Quản lý nhà trường, quản lý dạy học	12
1.2.2. Dạy học tự chọn, quản lý dạy học tự chọn ở trường trung học phổ thông	14
1.3. Một số vấn đề về dạy học môn tự chọn ở trường THPT.....	14
1.3.1. Vài nét về chương trình giáo dục phổ thông và dạy học tự chọn trong chương trình.....	14
1.3.2. Dạy học tự chọn ở trường THPT.....	16

1.4.	Nội dung quản lý dạy học tự chọn ở trường trung học phổ thông	23
1.4.1.	Quản lý việc thực hiện mục tiêu dạy học tự chọn.....	23
1.4.2.	Quản lý việc thực hiện nội dung chương trình dạy học tự chọn	23
1.4.3.	Quản lý cách thức tổ chức thực hiện nội dung, chương trình dạy học tự chọn	25
1.4.4.	Quản lý giáo viên và học sinh trong dạy học tự chọn	25
1.4.5.	Quản lý việc kiểm tra đánh giá trong dạy học tự chọn	33
1.5.	Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học tự chọn ở trường trung học phổ thông	34
1.5.1.	Nhóm yếu tố ảnh hưởng thuộc về chủ thể quản lý.....	34
1.5.2.	Nhóm yếu tố ảnh hưởng thuộc về đối tượng quản lý.....	34
1.5.3.	Nhóm yếu tố ảnh hưởng thuộc về môi trường quản lý	35
	Tiểu kết chương 1	35
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ DẠY HỌC TỰ CHỌN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN HẠ LANG, TỈNH CAO BẰNG		37
2.1.	Khái quát chung về khảo sát thực trạng	37
2.1.1.	Mục tiêu, nội dung khảo sát	37
2.1.2.	Đối tượng, địa bàn và thời gian khảo sát.....	37
2.1.3.	Công cụ và phương pháp khảo sát	40
2.1.4.	Cách thức xử lý số liệu khảo sát.....	40
2.2.	Thực trạng dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	40
2.2.1.	Thực trạng về nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên trung học phổ thông về ý nghĩa của dạy học tự chọn	40
2.2.2.	Thực trạng về nội dung dạy học tự chọn ở các trường THPT của huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	44

2.2.3. Thực trạng sử dụng phương pháp trong dạy học tự chọn ở các trường THPT trên địa bàn huyện Hạ Lang	46
2.2.4. Thực trạng về hình thức tổ chức dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	48
2.2.5. Thực trạng cơ sở vật chất, trang dạy học phục vụ dạy học tự chọn..	49
2.3. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	50
2.3.1. Thực trạng quản lý mục tiêu, kế hoạch dạy học tự chọn của giáo viên ..	50
2.3.2. Thực trạng quản lý việc thực hiện nội dung, chương trình dạy học tự chọn....	54
2.3.3. Thực trạng quản lý phương pháp, hình thức dạy học tự chọn của giáo viên	56
2.3.4. Thực trạng quản lý hoạt động dạy tự chọn của giáo viên và hoạt động học tự chọn của học sinh	58
2.3.5. Thực trạng việc quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá của giáo viên.....	62
2.4. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	64
2.5. Đánh giá chung về những ưu điểm và hạn chế của quản lý dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	67
2.5.1. Những kết quả đạt được và nguyên nhân	67
2.5.2. Những vấn đề còn tồn tại và nguyên nhân	67
Tiểu kết chương 2	69
Chương 3. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ DẠY HỌC TỰ CHỌN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN HẠ LANG, TỈNH CAO BẰNG	70
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp quản lý	70
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục tiêu	70
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ	70
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	70
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	70

3.2. Biện pháp quản lý dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	71
3.2.1. Bồi dưỡng nhằm nâng cao nhận thức về dạy học tự chọn cho các đối tượng liên quan	71
3.2.2. Phát huy vai trò của tổ chuyên môn trong quản lý dạy học tự chọn	73
3.2.3. Tổ chức có hiệu quả hoạt động bồi dưỡng năng lực chuyên môn và nghiệp vụ thực hiện dạy học tự chọn theo quan điểm phân hóa cho đội ngũ giáo viên	75
3.2.4. Tổ chức hoạt động dạy học tự chọn theo đơn vị lớp, đảm bảo nhu cầu tự chọn môn học tự chọn và chủ đề tự chọn của học sinh	77
3.2.5. Sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất, thiết bị dạy học và xây dựng các điều kiện hỗ trợ dạy học tự chọn	79
3.2.6. Tổ chức giờ lên lớp theo nhu cầu và hứng thú học tập của HS	81
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp quản lý dạy học tự chọn	83
3.4. Khảo nghiệm mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất	85
3.4.1. Mục đích khảo sát.....	85
3.4.2. Đối tượng xin ý kiến đánh giá.....	85
3.4.3. Tiến trình thực hiện phương pháp chuyên gia để xác định mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp.....	85
3.4.4. Kết quả đánh giá mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp	86
Tiểu kết chương 3	89
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	90
1. Kết luận.....	90
2. Khuyến nghị.....	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	93
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
BGH	Ban giám hiệu
CBQL	Cán bộ quản lý
CNTT	Công nghệ thông tin
DH	Dạy học
DHPH	Dạy học phân hóa
DHTC	Dạy học tự chọn
GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
GDTTrH	Giáo dục trung học
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
NXB	Nhà xuất bản
PP	Phương pháp
PPDH	Phương pháp dạy học
QL	Quản lý
QLDH	Quản lý dạy học
QLDHTC	Quản lý dạy học tự chọn
THPT	Trung học phổ thông
TTCM	Tổ trưởng chuyên môn

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Bảng:

Bảng 2.1.	Thực trạng nhận thức của CBQL, GV các trường THPT	42
Bảng 2.2.	Thực trạng về nội dung DHTC.....	45
Bảng 2.3.	Thực trạng sử dụng phương pháp DHTC.....	46
Bảng 2.4.	Thực trạng về hình thức tổ chức DHTC ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng.....	48
Bảng 2.5.	Thống kê CSVC, thiết bị dạy học.....	49
Bảng 2.8.	Tổng hợp đánh giá về mức độ thực hiện các nội dung quản lý kế hoạch dạy học	53
Bảng 2.9.	Tổng hợp đánh giá về mức độ thực hiện nội dung, chương trình dạy học tự chọn	54
Bảng 2.10.	Thực trạng việc chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	56
Bảng 2.11.	Kết quả khảo sát thực trạng QL hoạt động dạy học tự chọn của GV ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng.....	58
Bảng 2.12.	Kết quả khảo sát thực trạng QL hoạt động học tự chọn của HS ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng	61
Bảng 2.13.	Tổng hợp đánh giá về mức độ thực hiện quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá của giáo viên	63
Bảng 2.14.	Thực trạng về yếu tố ảnh hưởng đến quản lý dạy học tự chọn ở các trường THPT huyện Hạ Lang, tỉnh Cao Bằng.....	64
Bảng 3.1.	Kết quả khảo nghiệm mức độ cần thiết của các biện pháp	86
Bảng 3.2.	Kết quả khảo nghiệm mức độ khả thi của các biện pháp	87

Biểu đồ:

Biểu đồ 2.1.	Tổng hợp đánh giá về mức độ thực hiện các nội dung quản lý kế hoạch dạy học	53
Biểu đồ 2.2.	Tổng hợp đánh giá về mức độ thực hiện nội dung, chương trình dạy học tự chọn.....	55
Biểu đồ 3.	Kết quả khảo nghiệm mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp	88

Sơ đồ:

Sơ đồ 3.1.	Mối quan hệ giữa các biện pháp quản lý dạy học tự chọn.....	85
------------	---	----